

POLITIHØGSKOLEN

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:

Vår referanse:
2016/00245-3 008

Sted, Dato
Oslo, 29.04.2016

HØRINGSSVAR - EVALUERING AV OFFENTLEGLOVA (OFFENTLIGHETSLOVEN)

Det vises til e-post fra Justis- og beredskapsdepartementet 25. februar d.å. vedlagt høringsdokumentene i forbindelse med høring om evaluering av offentleglova. I e-post 15. mars s.å. informerer Politidirektoratet om at de ønsker at Politihøgskolens høringssvar skal sendes via dem med frist 4. mai.

Oxford Research AS har i perioden desember 2014 til desember 2015 gjennomført en evaluering av offentlighetsloven på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Rapporten «Innsyn i forvaltningen – Kompetanse, etterspørsel og makt» gir ny, viktig informasjon om hvordan offentleglova fungerer i praksis. Politihøgskolen har med interesse notert seg drøftelsen og konklusjonene i rapporten. Nedenfor følger våre kommentarer til evalueringen.

Av rapporten fremgår det at man har sett på ressursbruk i praktiseringen av offentlighetsloven og blant annet forsøkt å beregne tidsbruk og kostnadene som behandling av innsynsbegjæringer medfører. Det er ingen overraskelse at det går med ressurser til å ta stilling til slike begjæringer. Dette er en kostnad ved det grunnlovsfestede offentlighetsprinsipp som samfunnet må ta på seg. Det er verd å merke seg at en ønsket økning i bruken av offentleglova dermed kan føre med seg et behov for større administrative ressurser i forvaltningen.

Politihøgskolen tillater seg å knytte noen bemerkninger til rapportens avsluttende kapittel Refleksjoner, punkt 10.3.2 om «Utsiktede konsekvenser» ved «Brukerens makt». Der anføres det at «Det er en del eksempler på privatpersoner som synes å bruke offentleglova på grensen av intensjonene. Noen forvaltningsansatte opplever betydelig frustrasjon ved å måtte forholde seg til hyppige og omfattende innsynsforespørsler som synes motivert utfra andre hensyn enn lovens formål.» Det redegjøres ikke nærmere for hvordan forvaltningsansatte mener å kjenne borgernes motiver, eller hva slags bruk som er «på grensen av intensjonene». I denne sammenheng vil Politihøgskolen nevne at et krav om «saklig interesse» for å kreve innsyn ble vurdert ved utarbeidelsen av offentligloven 1970, men ikke tatt inn i loven. Det kan ikke i seg selv gi grunnlag for å betvile borgerens motiver at han eller hun ber om innsyn i mange saker. Det er her opp til borgernes frie skjønn hvilket behov de mener å ha for innsyn i saksdokumenter. Selv om man ikke nødvendigvis bruker dokumentene som grunnlag for offentlige ytringer eller som grunnlag for å argumentere i

POLITIHØGSKOLEN

Pb.5027 Majorstuen, 0301 Oslo
Slørdalsveien 5
Tlf: 23 19 99 00 / Faks: 23 19 99 01
Org. nr: 974 761 017 / Giro: 7694.05.08335
www.phs.no / postnottak@phs.no

Avdeling Bodø

Pb. 6004, 8002 Bodø
Universitetsalleen 1
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 75 58 80 30

Utdanningsenter

Kongsvinger
Pb. 100, 2201 Kongsvinger
Motjernsvegen
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 62 82 59 50

Justissektorens kurs- og

øvlingsenter Avdeling Stavern
Pb. 204, 3291 Stavern
Fredriksvern Verft
Tlf: 23 19 99 00
Faks: 33 20 61 00

forvaltningssaker mv., kan det være andre grunner til å be om innsyn – for eksempel å skaffe seg trygghet for at det ikke foregår noe i det aktuelle forvaltningsorganet som gir grunnlag for å ta opp saker offentlig.

Politihøgskolen nevner likevel at hvis en borger benytter sin innsynsrett etter offentleglova til å be om kopier av store mengder dokumenter han eller hun ikke kommer til å lese, er det antatt at forvaltningen kan avslå begjæringen med hjemmel i alminnelige rettsprinsipper. Spørsmålet ble drøftet i forarbeidene til offentligloven 1970 (Innst. O. XIV 1970 s. 10), og også i høringsnotatet til ny offentlegforskrift i 2007 (Stridbeck & Holmboe, 2009, s. 165¹). Hovedregelen om gratis kopier er heller ikke uten unntak (offentleglova § 8, jf. offentlegforskrifta § 4). Forvaltningen er altså ikke helt uten muligheter til å hindre misbruk av loven. Men det skal selvsagt mye til for å begrense en borgers rett til å begjære innsyn (Stridbeck & Holmboe, 2009, s. 146-165).

Med hilsen

Nina Skarpenes

rektor/sjef Politihøgskolen

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandlere:

Seniorrådgiver Morten Holmboe

Seniorrådgiver Jorunn Lindholt

¹ Stridbeck, U. & Holmboe, M. (2009), "Det er einskilde som ikkje veit kor viktig det er å ha ei sak". Misbruk av forvaltningen og rettsapparatet: Hva bør gjøres? Lov og Rett, 48(3)